

LATVIJAS VIETĒJO PAŠVALDĪBU PAŠVĒRTĒJUMI 2013.gadā

Informatīvais apskats

Saturs

1. TERITORIJA UN PĀRVALDĪBA	1
2. NODARBINĀTĪBA.....	3
3. FINANSES	5
4. EKONOMIKA.....	7
5. PAŠVALDĪBU DARBĪBAS KVALITĀTE ..	9
6. IEDZĪVOTĀJU AKTIVITĀTE.....	11
7. PAŠVALDĪBU DARBĪBAS KONFIDENCES RĀDĪTĀJS	11
METODOLOĢISKI PASKAIDROJUMI.....	12

Šajā informatīvajā apskatā analizēti 2013.gada februārī veiktās pašvaldību pašvērtējuma aptaujas rezultāti valstī kopumā, sadalījumā pa reģioniem, republikas pilsētās un novadu grupējumos. Atsevišķiem rādītājiem dots salīdzinājums ar iepriekšējo pašvaldību pašvērtējuma aptauju rezultātiem. Informācija sistematizēta tematiskās nodaļās: teritorija un pārvalde, nodarbinātība, finanses, ekonomika, pašvaldību darbības kvalitāte, iedzīvotāju aktivitāte un pašvaldību darbības konfidences rādītājs.

1. TERITORIJA UN PĀRVALDĪBA

2013.gada aptaujas „Pašvaldības darbības pašvērtējums” dati liecina, ka pašvaldību vadītāji administratīvi teritoriālo iedalījumu, kas izveidojies pēc 2009.gadā noslēgtās administratīvi teritoriālās reformas (ATR), valstī kopumā vērtē negatīvi (atbilžu saldo ir -9,7). Arī plānošanas reģiona līmenī to vērtē negatīvi (atbilžu saldo ir -5,5). Tikai sava novada līmenī administratīvi teritoriālais iedalījums pēc ATR kopumā ir vērtēts pozitīvi (atbilžu saldo ir +22,7).

Administratīvi teritoriālā iedalījuma vērtējums pēc ATR valsts līmenī; 2013

	Ļoti labs	Labs	Apmierinošs	Slikts	Ļoti slikts	Atbilžu saldo
	% no pašvaldību skaita					
Latvija	-	13,5	57,9	24,4	4,2	-9,7
Republikas pilsētas	-	-	55,6	33,3	11,1	-27,8
Novadi	-	14,6	58,2	23,6	3,6	-8,2
Novadi ar reģionālās attīstības centriem (RAC)	-	9,5	57,2	23,8	9,5	-16,7
Novadi bez RAC	-	15,7	58,4	23,6	2,3	-6,2
Rīgas reģions	-	10,0	53,4	33,3	3,3	-15,0
Vidzemes reģions	-	19,2	65,4	11,5	3,9	0,0
Zemgales reģions	-	4,6	59,0	36,4	-	-15,9
Kurzemes reģions	-	10,0	45,0	30,0	15,0	-25,0
Latgales reģions	-	23,8	66,7	9,5	-	+7,1

Administratīvi teritoriālā iedalījuma vērtējums pēc ATR sava novada līmenī; 2013

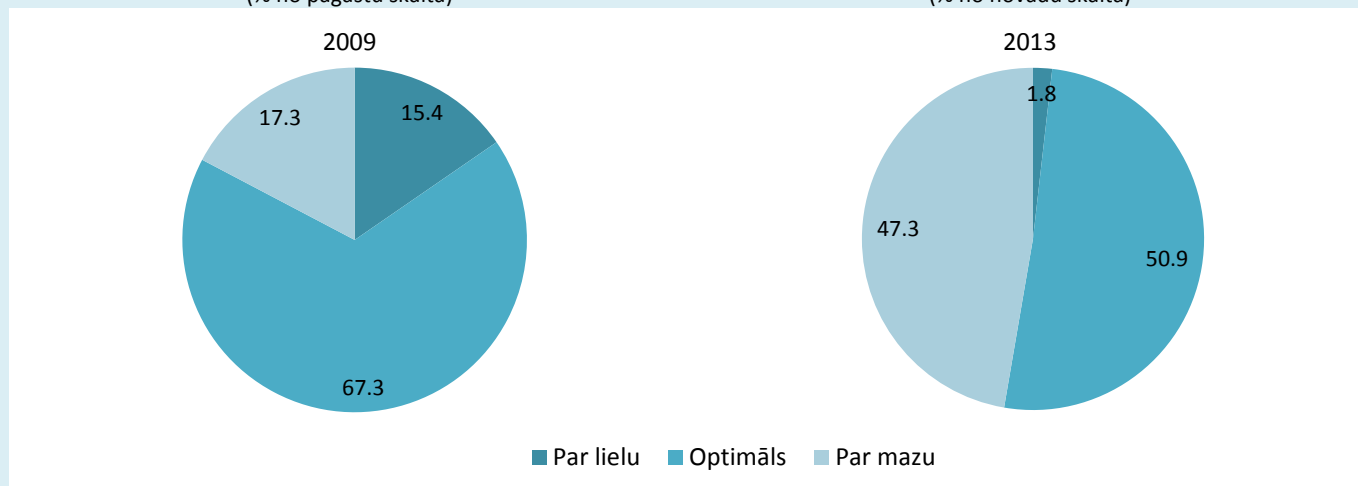
	Ļoti labs	Labs	Apmierinošs	Slikts	Ļoti slikts	Atbilžu saldo
	% no novadu skaita					
Novadi	10,9	38,2	39,1	9,1	2,7	+22,7
Novadi ar RAC	4,8	47,6	23,8	14,3	9,5	+11,9
Novadi bez RAC	12,4	35,9	42,7	7,9	1,1	+25,3
Rīgas reģions	21,4	28,6	39,3	10,7	-	+30,4
Vidzemes reģions	12,0	40,0	36,0	8,0	4,0	+24,0
Zemgales reģions	10,0	35,0	50,0	5,0	-	+25,0
Kurzemes reģions	-	38,9	27,8	22,2	11,1	-2,8
Latgales reģions	5,3	52,6	42,1	-	-	+31,6

Pēdējos gados novados kopumā, kā arī atsevišķos pašvaldību grupējumos nozīmīgi palielinājās neapmierinātība ar iedzīvotāju skaitu pašvaldībā. Salīdzinājumā ar 2009.gadu šo vērtējumu izmaiņu tendence ir pārliecinoša. 2013.gada aptaujas dati liecina, ka iedzīvotāju skaits konkrētajā teritorijā ir optimāls tikai pusē novadu (56 no 110). Salīdzinājumam, 2009.gada aptaujā, kura tika veikta līdz ATR noslēgumam, tādās atbildes deva 67,3% pašvaldību (pagastu) vadītāju. Turklāt 2013.gadā 52 novadu vadītāji no 110 (jeb 47,3%) uzskatīja, ka iedzīvotāju kopskaits viņu novadā ir par mazu. 2009.gadā šādu viedokli pauda tikai 17,3% pašvaldību vadītāju.

2013

13-039-000

Iedzīvotāju kopskaita novērtējums savā novadā (pagastā) no pārvaldības viedokļa
(% no pagastu skaita) (% no novadu skaita)

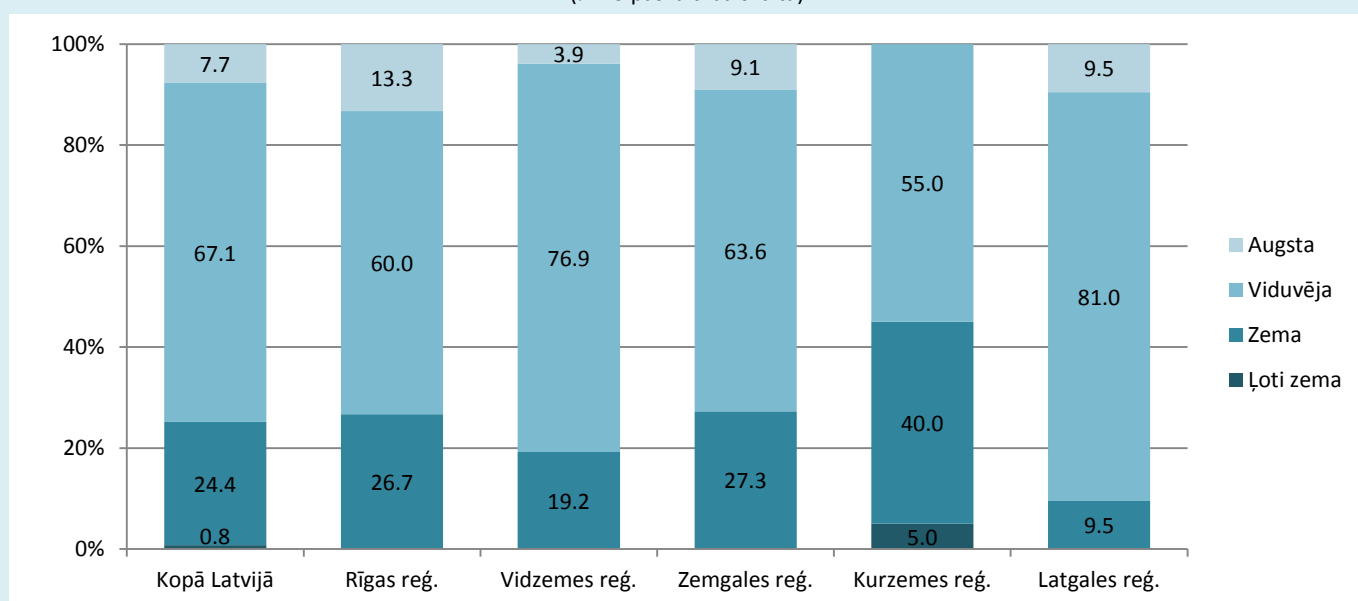
Īpaši daudz vadītāju (47,1%), kas nav apmierināti ar iedzīvotāju skaitu savā novadā, 2013.gadā bija novados bez reģionālas attīstības centriem (RAC). Sadalījumā pa reģioniem lielāku neapmierinātību ar iedzīvotāju skaitu izsaka pašvaldību vadītāji Zemgalē un Latgalē (attiecīgi 60,0% un 58,9%). Demogrāfiskie procesi un iedzīvotāju migrācija turpina iztukšot novadus.

Citādāk novadu vadītāji vērtē pašvaldībai piederošās teritorijas platības pietiekamību. Periodā no 2010. līdz 2013.gadam vadītāju absolūtais vairākums (85–87%) sava novada kopējo platību vērtē kā optimālu. Interesanti, ka 2013.gadā pieci Rīgas reģiona novadu vadītāji (jeb 17,9%) uzskata, ka to teritorijas platība ir par mazu, savukārt Kurzemes reģionā trīs vadītāji (jeb 16,7%) domā, ka teritorijas platība ir par lielu.

2013.gada apsekojumā novadu vadītāji izvērtēja novada administratīvā centra pieejamību nomaļāko pagastu iedzīvotājiem un 20% novadu to atzina par aktuālu problēmu. Biežāk kā citur to atzīmēja Vidzemes reģionā, kur 7 no 25 novadu vadītājiem pieejamību novērtēja kā sliktu.

Apsekojuma rezultāti rāda, ka ATR efektivitāti valstī lielākā daļa (67,1%) pašvaldību vadītāju vērtē kā viduvēju, taču tādu, kuri reformu uzskata par neefektīvu (25,2%), ir krietni vairāk nekā to, kuri efektivitāti atzīst par augstu (7,7%). Negatīvi ATR efektivitātes vērtējumi vairāk sastopami Kurzemes reģionā.

ATR efektivitātes vērtējums; 2013
(% no pašvaldību skaita)

Neskatoties uz to, ka ATR efektivitāte kopumā vērtēta negatīvi (atbilžu saldo ir -9,2), vairākums novadu vadītāju atzīst, ka novada teritorijai kopumā novadu izveide ir sniegusi vairāk ieguvumu nekā zaudējumu (atbilžu saldo +24,5). Tomēr atsevišķās jomās – tehniskajā infrastruktūrā (ieskaitot ceļu kvalitāti), iedzīvotāju nodarbinātībā un sabiedriskā transporta jomā – pašvaldību vadītāji biežāk atzīmējuši zaudējumus nekā ieguvumus.

Sadalījumā pa reģioniem no novadu izveides vairāk ieguvumu saskatījuši novadu vadītāji Vidzemē (48,0%), bet mazāk Rīgas reģiona novados (25,0%). Pašvaldību vadītāji novados ar RAC gandrīz trīs reizes biežāk nekā pārējos novados atzīmē, ka novadu izveide ir nesusi vairāk zaudējumu nekā ieguvumu.

leguvumu/zaudējumu novērtējums no novadu izveides Latvijā; 2013

	Vairāk ieguvumu nekā zaudējumu	leguvumi un zaudējumi līdzsvarā	Vairāk zaudējumu nekā ieguvumu	Atbilžu saldo
	% no novadu skaita			
Novada teritorijā kopumā	33,6	57,3	9,1	+24,5
Atsevišķās darbības jomās				
Novada teritoriālā pārvaldība	43,6	46,4	10,0	+33,6
Ekonomikas attīstība	40,9	50,0	9,1	+31,8
Finansiālais nodrošinājums, investīcijas	54,5	36,4	9,1	+45,4
Uzņēmējdarbības vide	31,8	62,7	5,5	+26,3
Tehniskā infrastruktūra	33,6	47,3	19,1	+14,5
Tehniskā infrastruktūra, tai skaitā ceļu kvalitāte	13,6	36,4	50,0	-36,4
Sabiedriskais transports	9,0	45,5	45,5	-36,5
Sociālā infrastruktūra	33,6	60,9	5,5	+28,1
Pakalpojumi iedzīvotājiem	31,8	60,0	8,2	+23,6
Iedzīvotāju nodarbinātība	8,2	77,3	14,5	-6,3
Iedzīvotāju saimnieciskā aktivitāte	12,7	76,4	10,9	+1,8
Sabiedriskā drošība, kārtība	35,4	47,3	17,3	+18,1
Pa reģioniem				
Rīgas reģions	25,0	60,7	14,3	+10,7
Vidzemes reģions	48,0	48,0	4,0	+44,0
Zemgales reģions	30,0	65,0	5,0	+25,0
Kurzemes reģions	33,3	55,6	11,1	+22,2
Latgales reģions	31,6	57,9	10,5	+21,1

2013.gada apsekojumā bija iekļauts jautājums par deputātu skaitu pašvaldībās. Rezultāti liecina, ka visu republikas pilsētu pašvaldību vadītāji uzskata, ka deputātu skaits ir optimāls. Puse no novadu vadītājiem domā, ka deputātu skaits viņu pašvaldības domē ir par lielu.

Deputātu skaita vērtējums savas pašvaldības domē; 2013

	Par lielu	Optimāls	Par mazu	Atbilžu saldo
	% no pašvaldību skaita			
Latvija	46,2	51,3	2,5	+43,7
Republikas pilsētas	-	100,0	-	0,0
Novadi	50,0	47,3	2,7	+47,3
Novadi ar RAC	28,6	66,7	4,8	+23,8
Novadi bez RAC	55,1	42,7	2,3	+52,8
Rīgas reģions	60,0	33,3	6,7	+53,3
Vidzemes reģions	50,0	50,0	-	+50,0
Zemgales reģions	40,9	54,6	4,5	+36,4
Kurzemes reģions	40,0	60,0	-	+40,0
Latgales reģions	33,3	66,7	-	+33,3

Atbildot uz jautājumu, vai vietējo pašvaldību vadītājus vajadzētu ievēlēt tieši, kopumā Latvijā šo domu atbalsta 40,3% pašvaldību vadītāju, bet 35,3% uzskata, ka vadītājus tieši ievēlēt nevajadzētu. Pārējiem 24,4% pašvaldību vadītājiem nav noteikta viedokļa šajā jautājumā.

2. NODARBINĀTĪBA

2013.gada pašvaldību aptaujas dati rāda, ka, vērtējot situāciju pašvaldību iestādēs un to komercsabiedrībās 2012.gadā, kopumā darbinieku skaits nav samazinājies. Katrā piektajā pašvaldībā šis rādītājs ir pat palielinājies. Biežāk darbinieku skaita pieaugumu pašvaldību vadītāji atzīmēja sociālajā aprūpē un palīdzības sniegšanā (23,5% pašvaldību), un pirmsskolas iestādēs (17,7%). Tomēr atsevišķās darbības jomās respondenti norāda arī uz darbinieku skaita samazinājumu – biežāk skolās (8,4% pašvaldību) un komunālajā saimniecībā (5,9%).

Neskatoties uz darbinieku skaita pieaugumu daudzās pašvaldībās 2012.gadā, vērtējot stāvokli kopumā 2013.gada sākumā, 9,2% pašvaldību norādīja uz nepietiekamu darbinieku skaitu. Rezultātā darbinieku skaita pietiekamības atbilžu saldo 2013.gada sākumā bija negatīvs (-8,4).

Biežāk nekā citās sfērās darbinieku trūkums jūtams sabiedriskās kārtības jomā. 2013.gada aptaujā to atzīmēja 21,8% pašvaldību, 2012.gada aptaujā to norādīja 29,4%.

Vairākums pašvaldību vadītāju (79,8%) uzskata, ka kopumā darbinieku skaits pašvaldību iestādēs un komercsabiedrībās 2012.gadā nav mainījies. 2013.gada sākumā 90,0% pašvaldību vadītāju darbinieku skaitu tajās vērtēja kā pietiekamu.

Darbinieku skaita izmaiņas un pietiekamība pašvaldību iestādēs un to komercsabiedrībās Latvijā
(% no pašvaldību skaita)

	Darbinieku skaits 2012.gadā			Darbinieku skaits 2013.gada sākumā		
	palielinājās	nemainījās	samazinājās	vairāk nekā pietiekams	pietiekams	nepietiekams
Pašvaldībā kopumā	20,2	79,8	-	0,8	90,0	9,2
Atsevišķās darbības jomās¹						
Skolas	11,8	79,8	8,4	6,7	86,6	6,7
Pirmsskolas iestādes	17,7	79,8	1,7	6,7	84,0	8,4
Veselības aprūpes iestādes	7,6	79,0	5,0	0,0	79,8	11,8
Sociālā aprūpe un palīdzība	23,5	74,0	2,5	3,4	84,0	12,6
Kultūras iestādes	13,5	84,8	1,7	0,8	95,0	4,2
Sporta iestādes	7,6	85,7	0,0	1,7	81,5	12,6
Komunālā saimniecība	14,3	78,1	5,9	2,5	83,2	12,6
Pārvalde	15,1	83,2	1,7	1,7	85,7	12,6
Sabiedriskā kārtība	12,6	72,2	1,7	1,7	66,3	21,9
Citas darbības jomas	7,6	70,6	0,8	1,7	74,0	5,0
Pa reģioniem						
Rīgas reģions	33,3	66,7	-	3,3	83,3	13,3
Vidzemes reģions	19,2	80,8	-	-	88,5	11,5
Zemgales reģions	22,7	77,3	-	-	95,4	4,6
Kurzemes reģions	10,0	90,0	-	-	95,0	5,0
Latgales reģions	9,5	90,5	-	-	90,5	9,5

2013.gada aptaujā jautājumi par bezdarba problēmas nozīmīgumu un darbaspēka trūkumu tika uzdoti tikai novadu pašvaldībām, un gandrīz puse (49 no 110 vadītājiem) to atzina par nozīmīgu. Gandrīz tikpat daudz vadītāju šo problēmu raksturo kā vidēji nozīmīgu. Tikai 14% pašvaldību vadītāju uzskata bezdarbu par maznozīmīgu problēmu savā novadā. Nedaudz biežāk tiek norādīts uz kvalificēta darbaspēka trūkumu.

Bezdarba problēmas novērtējums novadu pašvaldībās; 2013

(% no novadu skaita)

	Kvalificētā darbaspēka bezdarba problēma ir			Mazkvalificētā darbaspēka bezdarba problēma ir		
	nozīmīga	vidēji nozīmīga	maznozīmīga	nozīmīga	vidēji nozīmīga	maznozīmīga
Novadi	44,5	41,0	14,5	41,8	44,6	13,6
Novadi ar RAC	66,7	19,1	14,3	42,9	47,6	9,5
Novadi bez RAC	39,3	46,1	14,6	41,6	43,8	14,6
Rīgas reģions	14,3	60,7	25,0	21,4	57,1	21,4
Vidzemes reģions	52,0	36,0	12,0	32,0	56,0	12,0
Zemgales reģions	50,0	35,0	15,0	60,0	30,0	10,0
Kurzemes reģions	50,0	38,9	11,1	38,9	44,4	16,7
Latgales reģions	68,4	26,3	5,3	68,4	26,3	5,3

Neskatoties uz to, ka bezdarba problēma novados ir nozīmīga, daudzviet vērojams arī darbaspēka trūkums, taču šo problēmu novadu vadītāji galvenokārt uzskata par vidēji nozīmīgu vai maznozīmīgu. Tā vairāk attiecināma tieši uz kvalificēto darbaspēku, kura trūkumu kā nozīmīgu vairāk atzīmēja pašvaldību vadītāji Latgales (42,1%) un Kurzemes (38,9%) reģionā.

Darbaspēka trūkuma novērtējums novadu pašvaldībās Latvijā; 2013

(% no novadu skaita)

¹ Dažās pašvaldībās atsevišķu darbības jomu nebija.

3. FINANSES

2013.gada pašvaldību pašvērtējuma aptaujas rezultāti liecina, ka 50,4% pašvaldību finansiālais stāvoklis 2012.gadā ir uzlabojies, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Tikai 9,2% pašvaldību vadītāju atzinuši, ka tas ir pasliktinājies. Novadi ar RAC ir īpaši daudz snieguši atbildi par finansiālā stāvokļa uzlabošanos (81,0% no šādu novadu skaita). Finansiālā stāvokļa pasliktināšanos biežāk atzīmēja novadu vadītāji Vidzemes reģionā (15,4%).

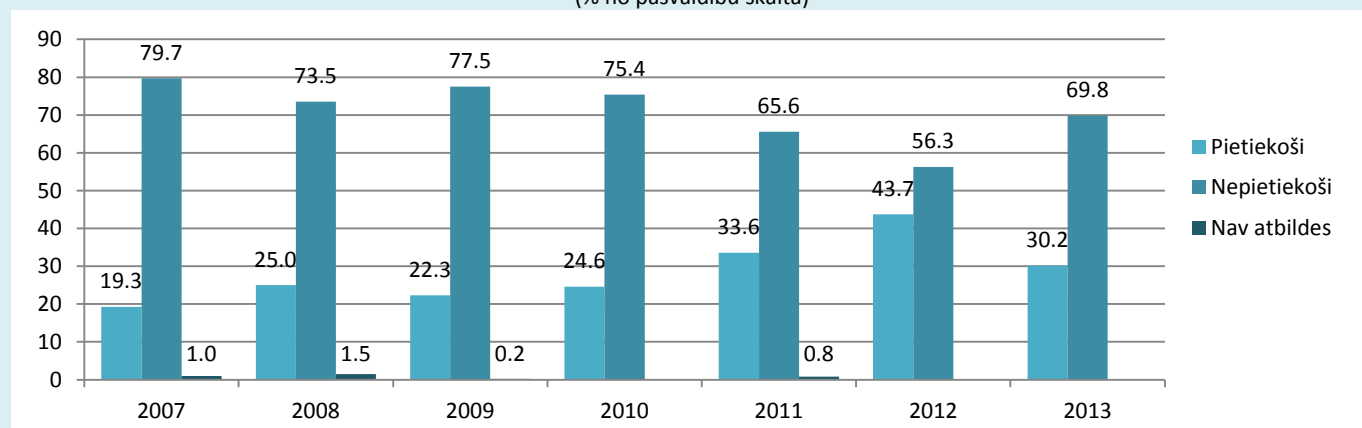
Līdzīgi kā iepriekšējos gados vairākums vadītāju (62,6%) savas pašvaldības finansiālo stāvokli 2013.gada sākumā novērtējuši kā viduvēju. Sliktu vērtējumu biežāk devuši Latgales reģiona pašvaldību vadītāji (19,1%). Jāatzīmē, ka neviens vadītājs savas pašvaldības finansiālo stāvokli nav vērtējis kā ļoti sliktu.

Finansiālais stāvoklis pašvaldībās; 2013

	Ļoti labs	Labs	Viduvējs	Slikti	Ļoti slikti	Atbilžu saldo
	% no pašvaldību skaita					
Latvija	0,8	28,6	62,2	8,4	-	+10,9
Republikas pilsētas	-	44,4	44,5	11,1	-	+16,7
Novadi	0,9	27,3	63,6	8,2	-	+10,5
Novadi ar RAC	-	28,6	66,7	4,7	-	+11,9
Novadi bez RAC	1,1	27,0	62,9	9,0	-	+10,1
Rīgas reģions	-	43,3	50,0	6,7	-	+18,3
Vidzemes reģions	-	30,8	61,5	7,7	-	+11,5
Zemgales reģions	-	18,2	72,7	9,1	-	+4,6
Kurzemes reģions	5,0	35,0	60,0	-	-	+22,5
Latgales reģions	-	9,5	71,4	19,1	-	-4,8

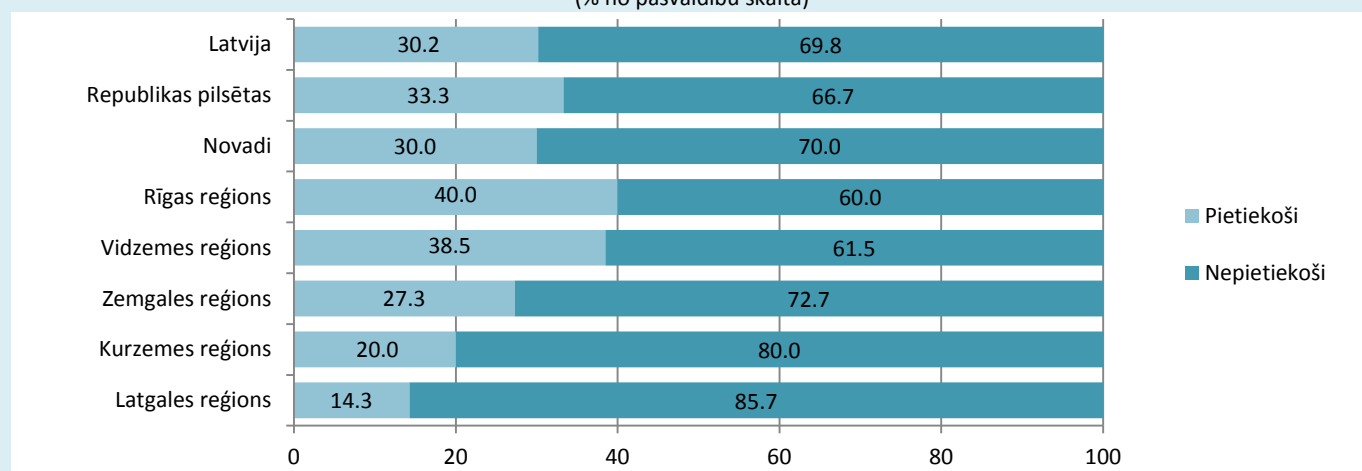
Neskatoties uz to, ka 2013.gadā lielākajā daļā Latvijas pašvaldību (91,6%) finansiālais stāvoklis vērtēts kā viduvējs vai labāks, tomēr tas nebija pietiekošs savu autonomo funkciju veikšanai. 2013.gadā pilnīgi nepietiekami vai drīzāk nepietiekami finanšu līdzekļi bija 69,8% pašvaldību. 2012.gada aptaujā tādas atbildes deva 56,3% pašvaldību vadītāju.

Finanšu līdzekļu pietiekamība pašvaldību autonomo funkciju veikšanai Latvijā; 2007–2013 (% no pašvaldību skaita)

2013.gadā finanšu līdzekļu savu autonomo funkciju veikšanai visvairāk trūka Latgales un Kurzemes reģionu pašvaldībām (attiecīgi 85,7% un 80,0%).

Finanšu līdzekļu pietiekamība pašvaldību autonomo funkciju veikšanai; 2013 (% no pašvaldību skaita)

Kā iepriekšējā gada aptaujā, tā arī 2013.gadā joma, kur visvairāk trūkst līdzekļu, ir ceļu un tiltu būve un remonts. To atzīmē absolūtais vairākums – 111 jeb 93,3% – pašvaldību vadītāju Latvijā. 2012.gadā šādas atbildes sniedza 103 vadītāji. Par otru svarīgāko jomu, kur nepieciešama investīciju piesaiste, vadītāji ir atzinuši komunālo saimniecību (66 pašvaldības). Vispārējā izglītība ir trešā joma, ko atzīmēja 57 pašvaldības.

Darbības jomas, kur visvairāk nepieciešamas investīcijas; 2013 (% no kopējā atzīmēto darbības jomu skaita²)

	Kopā Latvijā	Rīgas reģionā	Vidzemes reģionā	Zemgales reģionā	Kurzemes reģionā	Latgales reģionā
Vispārējā izglītība	16,7	15,9	17,6	19,0	23,2	8,3
Pirmsskolas izglītība	11,1	12,5	10,8	11,1	12,5	8,3
Veselības aprūpe	2,1	1,1	2,7	1,6	1,8	3,3
Sociālā aprūpe un palīdzība	8,8	4,6	10,8	4,8	5,4	20,0
Kultūra	3,8	6,8	2,7	4,8	1,8	1,7
Sports	3,2	4,6	-	6,4	-	5,0
Komunālā saimniecība	19,5	19,3	21,6	20,6	16,0	18,3
Ceļu, tiltu būve un remonts	32,7	33,0	32,4	31,7	33,9	33,3
Pārvalde	0,3	-	-	-	1,8	-
Sabiedriskās kārtības uzturēšana	0,9	1,1	1,4	-	1,8	-
Citas jomas	0,9	1,1	-	-	1,8	1,8

Trešā daļa Latvijas pašvaldību prognozēja, ka investīciju apjoms 2013.gadā viņu teritorijās varētu samazināties, salīdzinot ar 2012.gadu. Jāatzīmē, ka investīciju iespējamo samazināšanos atzīmēja tikai novadi, bet visās republikas pilsētu pašvaldībās tiek prognozēta investīciju palielināšanās vai tādu pašu apjomu saglabāšana kā iepriekšējā gadā. Investīciju samazināšanu 2013.gadā biežāk paredzēja Latgales un Vidzemes reģiona pašvaldību vadītāji (attiecīgi 11 un 9 vadītāji).

Gaidāmas investīciju izmaiņas pašvaldībās 2013.gadā salīdzinājumā ar 2012.gadu

	Palielināsies	Paliks apmēram tādas pašas	Samazināsies	Atbilžu saldo
	% no pašvaldību skaita			
Latvija	25,0	42,5	32,5	-7,5
Republikas pilsētas	11,1	55,6	33,3	-22,2
Novadi	26,1	41,5	32,4	-6,3
Novadi ar RAC	19,1	61,8	19,1	0,0
Novadi bez RAC	27,8	36,7	35,5	-7,7
Rīgas reģions	33,3	40,0	26,7	+6,6
Vidzemes reģions	15,4	50,0	34,6	-19,2
Zemgales reģions	22,7	50,0	27,3	-4,6
Kurzemes reģions	30,0	50,0	20,0	+10,0
Latgales reģions	22,7	22,7	54,6	-31,9

Strīdīgais jautājums par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmu pašvaldību vadītājiem ir uzdots vairākkārt. Pašvaldību vadītāju vairākums (2013.gadā – 71,4%, 2010.gadā – 79,6%) uzskata, ka esošo sistēmu nepieciešams būtiski mainīt vai korigēt. 2013.gadā tā domā respondenti visās republikas pilsētas un vairākumā novadu. Īpaši daudz šādu izmaiņu atbalstītāju ir Latgales un Rīgas reģionu pašvaldībās (atbilžu saldo attiecīgi +35,7 un +45,0).

Nepieciešamība mainīt esošo pašvaldību finanšu izlīdzināšanas sistēmu; 2010, 2013

	Būtiski jāmaina		Jākorrigē		Nav jāmaina		Grūti atbildēt		Atbilžu saldo	
	% no pašvaldību skaita									
	2010	2013	2010	2013	2010	2013	2010	2013	2010	2013
Latvija	22,0	23,5	57,6	47,9	9,3	15,1	11,0	13,5	+70,3	+56,3
Republikas pilsētas	55,6	77,8	44,4	22,2	-	-	-	-	+100,0	+100,0
Novadi	19,3	19,1	58,7	50,0	10,1	16,3	11,9	14,6	+67,9	+52,8
Novadi ar RAC	...	23,8	...	42,8	...	14,3	...	19,1	...	+52,3
Novadi bez RAC	...	17,9	...	51,7	...	16,9	...	13,5	...	+52,7
Rīgas reģions	36,7	40,0	40,0	36,7	13,3	13,3	10,0	10,0	+63,4	+63,4
Vidzemes reģions	19,2	15,4	57,7	50,0	7,7	19,2	15,4	15,4	+69,2	+46,2
Zemgales reģions	13,6	22,7	68,2	50,0	4,5	18,2	13,6	9,1	+77,3	+54,5
Kurzemes reģions	10,5	20,0	68,4	55,0	15,8	20,0	5,3	5,0	+63,1	+55,0
Latgales reģions	23,8	14,3	61,9	52,3	4,8	4,8	9,5	28,6	+80,9	+61,8

² Katrs pašvaldību vadītājs atzīmēja ne vairāk kā trīs darbības jomas.

4. EKONOMIKA

Vērtējot savas teritorijas attīstību kopumā, nevienas pašvaldības vadītājs nav atzīmējis, ka izmaiņas 2012.gada laikā bijušas negatīvas. 65,5% pašvaldību šīs izmaiņas novērtēja kā nenozīmīgas, bet 34,5% – kā pozitīvas. Pozitīvu attīstības vērtējumu ir sniegušas sešas no deviņām republikas pilsētām. Visvairāk pašvaldību ar pozitīvu vērtējumu bija Kurzemē (45,0%), bet vismazāk – Latgales reģionā (28,6%).

Vērtējot pašvaldības teritorijas attīstību aptaujas brīdī, 2013.gadā pašvaldību vadītāju vairākums (80,6%) sniedza viduvēju vērtējumu. Rīgas reģionā, kā arī republikas pilsētās katrs trešais respondents savas teritorijas vispārējo attīstību novērtēja kā labu.

Pašvaldības teritorijas vispārējās attīstības novērtējums

(% no pašvaldību skaita)

	Izmaiņas 2012.gadā bija			Stāvoklis 2013.gadā ir		
	pozitīvas	nenozīmīgas	negatīvas	labs	viduvējs	slikts
Latvija	34,5	65,5	-	17,7	80,6	1,7
Republikas pilsētas	66,7	33,3	-	33,3	66,7	-
Novadi	31,8	68,2	-	16,4	81,8	1,8
Novadi ar RAC	42,9	57,1	-	9,5	90,5	-
Novadi bez RAC	30,3	69,7	-	18,0	79,8	2,2
Rīgas reģions	36,7	63,3	-	33,3	66,7	-
Vidzemes reģions	30,8	69,2	-	15,4	84,6	-
Zemgales reģions	31,8	68,2	-	18,2	77,2	4,6
Kurzemes reģions	45,0	55,0	-	15,0	85,0	-
Latgales reģions	28,6	71,4	-	-	95,2	4,8

Vairākums pašvaldību vadītāju atsevišķu darbības jomu attīstību 2012.gadā vērtēja kā nenozīmīgu. Izņēmums bija tehniskās infrastruktūras attīstība, īpaši izceļot ceļu kvalitāti, par kuru saņemts negatīvs vērtējums tāpat kā iepriekšējā gada aptaujā.

Daudzas pašvaldības norāda uz problēmām, kas saistītas ar sabiedrisko transportu: katrs trešais pašvaldības vadītājs sabiedriskā transporta attīstību savā teritorijā 2012.gada laikā vērtē negatīvi, bet katrs ceturtais vērtē sabiedriskā transporta stāvokli 2013.gada sākumā kā sliktu.

Iedzīvotāju nodarbinātība ir trešā lielākā pašvaldību problēma. 17,7% pašvaldību vadītāju uzskata, ka izmaiņas iedzīvotāju nodarbinātībā 2012.gada laikā bija negatīvas, bet 31,9% pašvaldību vadītāju nodarbinātību savā pašvaldībā 2013.gada sākumā novērtē kā sliktu. Latgales reģionā sliktu vērtējumu devušas pat divas trešdaļas pašvaldību.

Par jomu, kur 2012.gadā notikušas pozitīvas pārmaiņas, pašvaldību vadītāji visbiežāk uzskata pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem (t.i., izglītība, veselības aprūpe, kultūra, sports, sociālā aprūpe un palīdzība). To atzīmējuši 42,0% pašvaldību vadītāju. Vērtējot stāvokli atsevišķās darbības jomās 2013.gada aptaujas brīdī, 52,1% pašvaldību kā labu vērtē pašvaldības teritoriālo pārvaldību.

Pašvaldības teritorijas attīstības vērtējums dažādās darbības jomās Latvijā

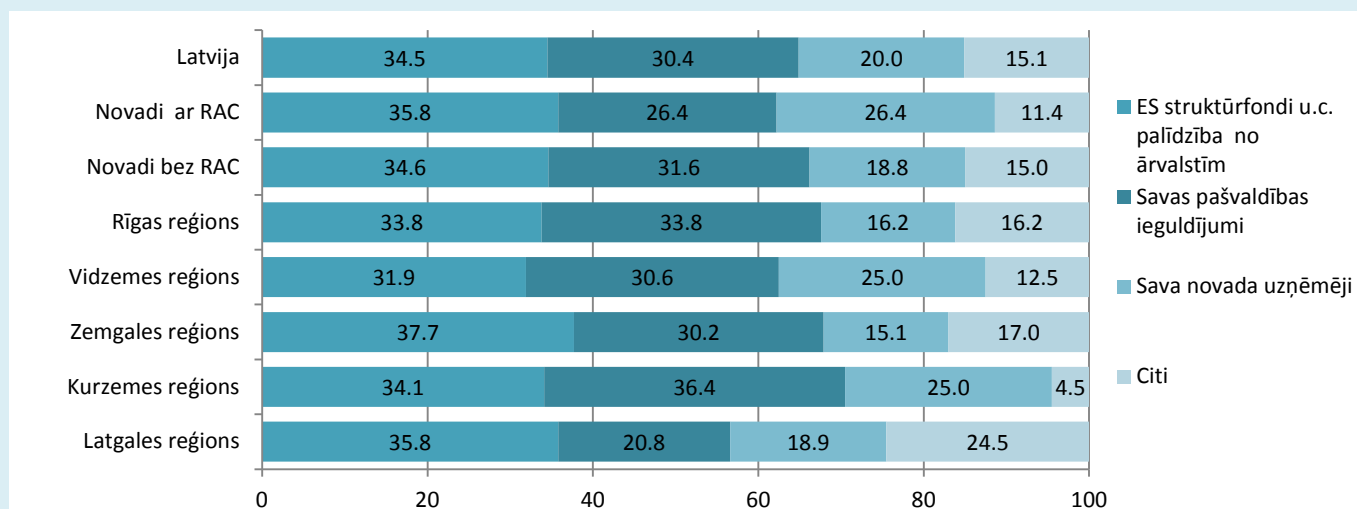
(% no pašvaldību skaita)

Pašvaldības darbības jomas	Izmaiņas 2012.gadā bija			Stāvoklis 2013.gadā ir		
	pozitīvas	nenozīmīgas	negatīvas	labs	viduvējs	slikts
Pašvaldības teritoriālā pārvaldība	37,8	61,4	0,8	52,9	45,4	1,7
Ekonomiskās attīstības līmenis	31,1	63,0	5,9	13,5	72,2	14,3
Uzņēmējdarbības vide	28,6	66,4	5,0	18,5	74,8	6,7
Tehniskā infrastruktūra	39,5	50,4	10,1	16,0	68,0	16,0
t.sk. ceļu kvalitāte	23,5	30,3	46,2	4,2	33,6	62,2
Sabiedriskais transports	9,2	58,0	32,8	15,1	60,5	24,4
Sociālā infrastruktūra	27,7	71,5	0,8	30,3	66,3	3,4
Pakalpojumi iedzīvotājiem	42,0	57,2	0,8	42,0	56,3	1,7
Iedzīvotāju nodarbinātība	20,2	62,1	17,7	10,9	57,2	31,9
Iedzīvotāju saimnieciskā aktivitāte	21,9	72,2	5,9	11,8	77,3	10,9
Sabiedriskā drošība, kartība	31,9	60,5	7,6	37,8	53,8	8,4
Citas jomas	12,1	87,9	-	9,9	90,1	-
Pašvaldības teritorijā kopumā	34,5	65,5	-	17,7	80,6	1,7

2013.gadā lielākā daļa pašvaldību vadītāju valsts atbalstu mazo un vidējo uzņēmumu darbībai vērtēja kā nenozīmīgu vai ļoti niecīgu. Mazāku valsts atbalstu šajā jomā izjūt republikas pilsētās un novados ar RAC, kā arī Latgales reģionā.

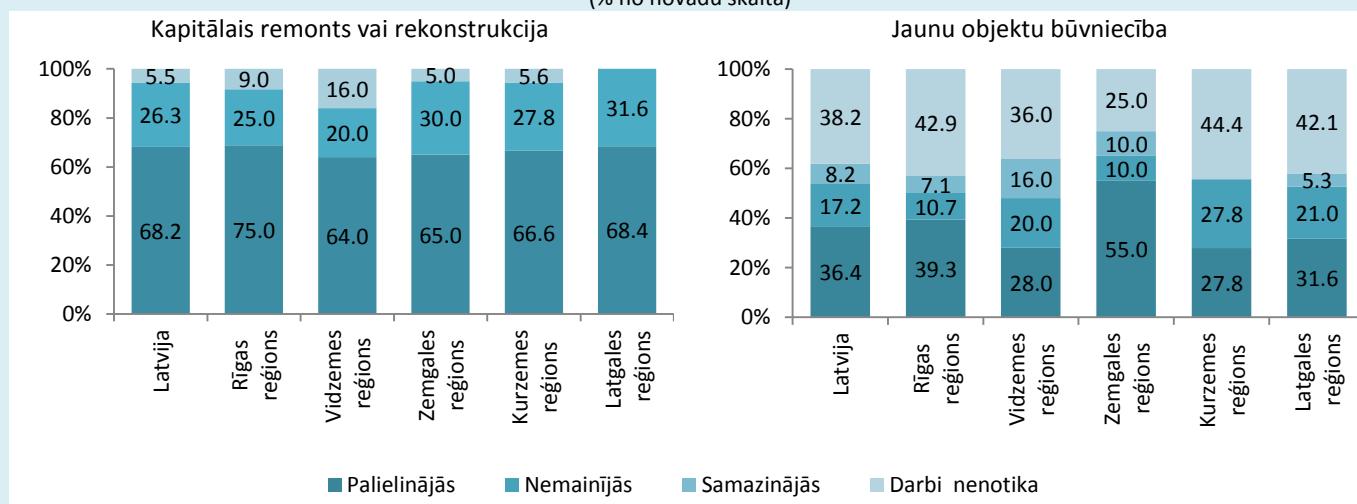
Pēc novadu pašvaldību vadītāju domām, 2012.gadā vislielāko ieguldījumu novadu attīstībā deva Eiropas Savienības (ES) struktūrfondi un cita palīdzība no ārvalstīm (ieskaitot Lauku atbalsta dienesta maksājumus). Šo ieguldījumu par būtisku atzina 90,9% novadu vadītāju. Pašu pašvaldību ieguldītos resursus par nozīmīgiem uzskata 81,8% novadu vadītāju. Kā trešo nozīmīgāko attīstības veicinātāju vadītāji min sava novada uzņēmējus. Sadalījumā pa reģioniem situācija kopumā ir līdzīga, tikai Kurzemē pašvaldību ieguldījums tiek vērtēts augstāk nekā ieguldījumi no ES struktūrfondi u.tml.

Būtiskākie ieguldījumu avoti novadu attīstībā 2012.gadā
(% no atbilžu skaita³)

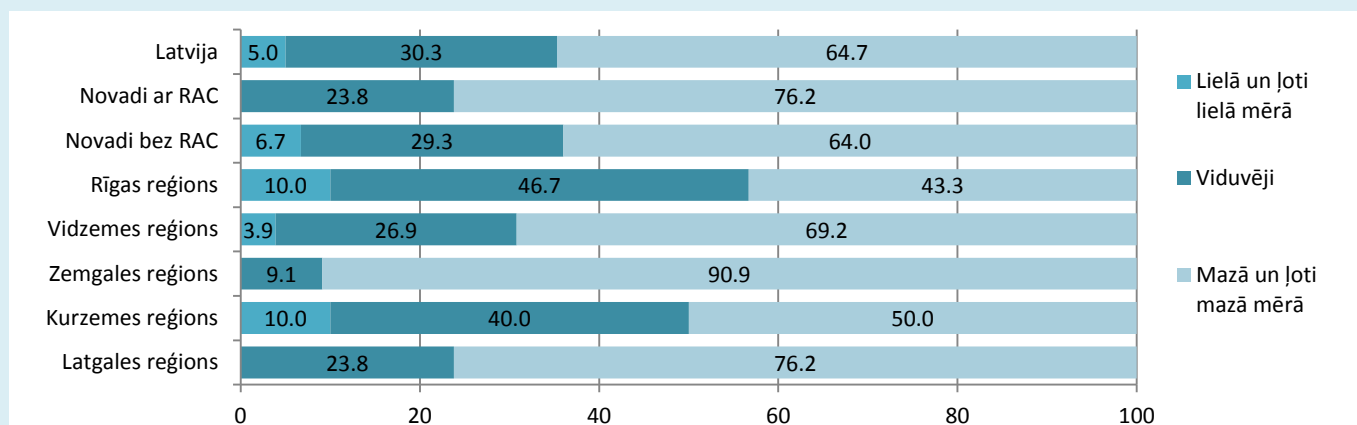
Būvdarbu apjoma izmaiņas pašvaldībām piederošos objektos 2012.gadā, salīdzinot ar 2011.gadu, kopumā tiek raksturotas pozitīvi. Visos novados notika kapitālā remonta darbi vai rekonstrukcija, un 61,8% novadu – arī jaunu objektu būvniecība. Salīdzinot ar 2011.gadu, 2012.gadā kapitālā remonta darbu apjoms samazinājās tikai sešos no 110 novadiem, un deviņos novados samazinājās jaunu objektu būvniecība. Vairākumā novadu būvniecības apjomi pašvaldību objektos ir palielinājušies.

Būvdarbu apjoma izmaiņas 2012.gadā salīdzinājumā ar 2011.gadu novadu pašvaldību objektos
(% no novadu skaita)

2013.gada aptaujā uz jautājumu: „Cik lielā mērā pašreiz Jūsu pašvaldība spēj ietekmēt tautsaimniecības attīstību kopumā savā teritorijā?” – 49,6% pašvaldību vadītāju atbildēja, ka „mazā mērā”, bet 15,1% atzina, ka „ļoti mazā mērā”. Tikai 5,0% vadītāju uzskata, ka viņu vadītājās pašvaldībās ir iespēja ietekmēt tautsaimniecības attīstību ļoti lielā vai lielā mērā.

Cik lielā mērā pašvaldība spēj ietekmēt tautsaimniecības attīstību savā teritorijā; 2013
(% no pašvaldību skaita)

³ Katra pašvaldība atzīmēja trīs galvenos ieguldījumu avotus.

Pašvaldību vadītāji norādīja jomas, kuru attīstību savā teritorijā pašvaldība spēj ietekmēt visbūtiskāk. Lauksaimniecību atzīmēja 41 no 119 pašvaldību vadītājiem, sporta un tūrisma infrastruktūras attīstību – 30, izglītību – 29, būvniecību (ieskaitot ceļus un to uzturēšanu) – 24, kultūru – 22, sociālo aprūpi un palīdzību – 18 vadītāji. Rūpniecību un citu ražošanu atzīmēja 12 pašvaldību vadītāji.

Kā pašvaldības teritorijas sociāli ekonomisko attīstību veicinoši faktori visbiežāk norādīti ES struktūrfondu izmantošana (52,9%), atbalsts mazo un vidējo uzņēmumu darbībai (45,4%), jaunu darbavietu radīšana (43,7%) un valsts investīcijas vai subsīdijas (36,1%).

Faktori, kas visvairāk veicina pašvaldības teritorijas sociāli ekonomisko attīstību; 2013
(% no pašvaldību skaita)

	Kopā Latvijā	Reģionos				
		Rīgas	Vidzemes	Zemgales	Kurzemes	Latgales
Uzlabojumi likumos un normatīvajos aktos	15,1	23,3	15,4	18,2	5,0	9,5
Birokrātijas samazināšana valsts institūcijās	17,6	26,7	15,4	9,1	20,0	14,3
Birokrātijas samazināšana pašvaldībās	3,4	3,3	-	4,5	5,0	4,8
Nodokļu maksājumu kārtības maiņa	9,2	3,3	3,8	18,2	15,0	9,5
Nodokļu samazināšana	23,5	23,3	38,5	13,6	25,0	14,3
Kredītu pieejamības uzlabošanās	13,4	16,7	15,4	18,2	10,0	4,8
Valsts investīcijas vai subsīdijas	36,1	26,7	23,1	50,0	40,0	47,6
ES struktūrfondu izmantošana	52,9	66,7	38,5	63,6	45,0	47,6
Atbalsts vidējo un mazo uzņēmumu darbībai	45,4	30,0	53,8	31,8	55,0	61,9
Sakārtota teritorijas infrastruktūra	31,1	40,0	34,6	31,8	15,0	28,6
Jaunu darbavietu radīšana	43,7	36,7	53,8	36,4	45,0	47,6
Sabiedriskā drošība	0,0	-	-	-	-	-
Iedzīvotāju aktivitātes	2,5	-	-	4,5	5,0	4,8
Citi pasākumi	0,8	-	-	-	-	4,8

5. PAŠVALDĪBU DARBĪBAS KVALITĀTE

2013.gadā veiktajā aptaujā pašvaldību vadītāji vērtēja pašvaldību iestāžu un komercsabiedrību darbības kvalitāti 2012.gadā. 81,5% respondentu kvalitāti kopumā visās darbības jomās novērtējuši kā labu. Zemāko darbības kvalitātes novērtējumu ieguvušas tādas jomas kā komunālā saimniecība un sabiedriskās kārtības nodrošināšana. Augstāko kvalitātes vērtējumu guvusi pirmsskolas iestāžu un skolu darbība (atbilžu saldo ir attiecīgi +59,7 un +53,4), kā arī kultūras iestādes (atbilžu saldo ir +53,8).

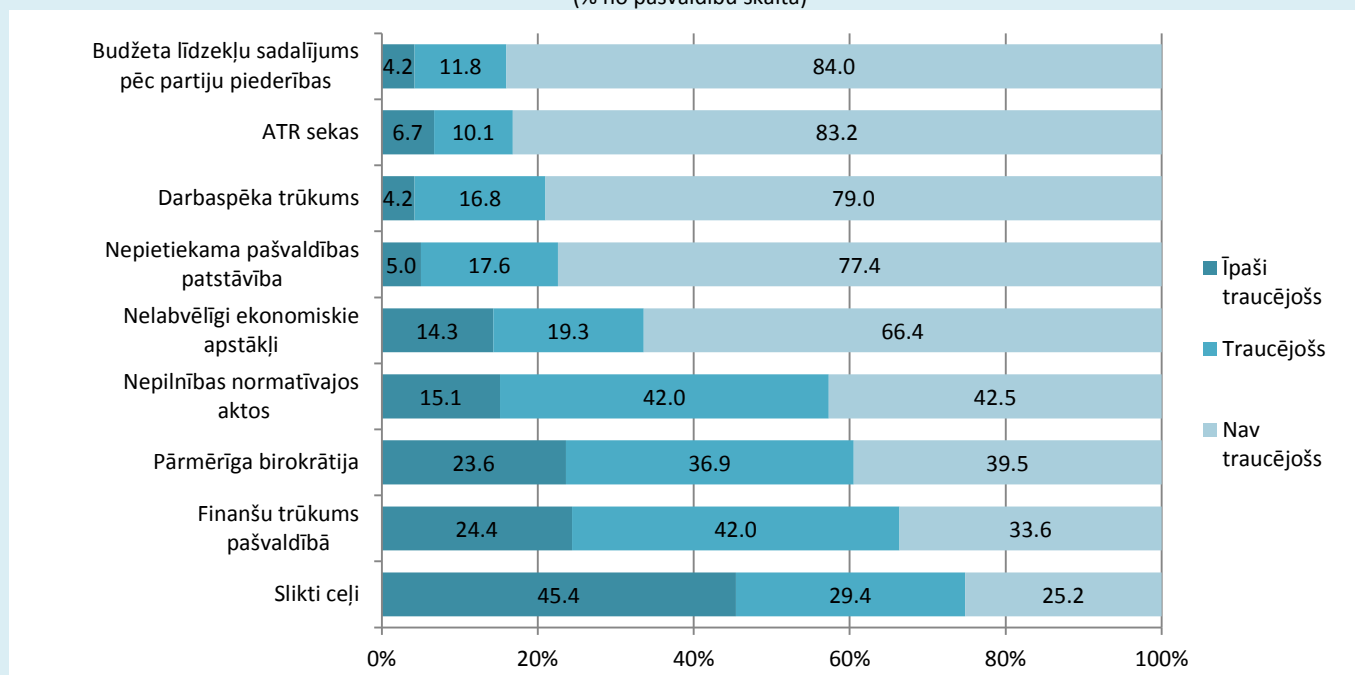
Sadalījumā pa reģioniem ir analogisks novērtējums. Visaugstāko novērtējumu visos reģionos saņem pirmsskolas iestādes, īpaši labs vērtējums tām ir dots Latgales un Rīgas reģionos (atbilžu saldo attiecīgi +64,3 un +63,3). Zemākos darbības kvalitātes vērtējumus saņēmusi komunālās saimniecības joma Latgales reģionā (atbilžu saldo +16,7), sabiedriskās kārtības nodrošināšana Vidzemes un Latgales reģionos (atbilžu saldo attiecīgi +15,4 un +16,7).

Pašvaldību iestāžu un komercsabiedrību darbības kvalitātes novērtējums 2012.gadā Latvijā

	Pašvaldībā darbības jomas nav	Ļoti laba	Laba	Apmierinoša	Slikta	Ļoti slikta	Atbilžu saldo
Pašvaldība kopumā	-	5,0	81,5	13,5	-	-	+45,8
Atsevišķās darbības jomās:							
Skolas	0,8	17,7	71,4	10,1	-	-	+53,4
Pirmsskolas iestādes	0,8	27,7	63,9	7,6	-	-	+59,7
Veselības aprūpes iestādes	11,8	8,4	49,6	29,4	0,8	-	+32,1
Sociālā aprūpe un palīdzība	-	17,7	64,7	17,6	-	-	+50,0
Kultūras iestādes	-	22,7	62,2	15,1	-	-	+53,8
Sporta iestādes	7,6	13,5	62,2	15,9	0,8	-	+44,1
Komunālā saimniecība	-	3,4	40,3	50,4	5,9	-	+20,6
Pārvalde	-	6,7	79,8	13,5	-	-	+46,6
Sabiedriskā kārtība	8,4	9,2	47,1	28,6	6,7	-	+29,4
Citas darbības jomas	17,7	2,5	50,4	29,4	-	-	+27,7
Pa pašvaldību grupējumiem:							
Republikas pilsētas	-	-	100,0	-	-	-	+50,0
Novadi	-	5,5	80,0	14,5	-	-	+45,5
Novadi ar RAC	-	-	90,5	9,5	-	-	+45,2
Novadi bez RAC	-	6,7	77,5	15,7	-	-	+45,5
Rīgas reģions	-	6,7	93,3	-	-	-	+53,3
Vidzemes reģions	-	-	96,2	3,8	-	-	+48,1
Zemgales reģions	-	-	77,3	22,7	-	-	+38,6
Kurzemes reģions	-	15,0	55,0	30,0	-	-	+42,5
Latgales reģions	-	4,8	76,2	19,0	-	-	+42,9

Neskatoties uz to, ka pašvaldību iestāžu un komercsabiedrību darba kvalitāte pamatā ir laba, pašvaldību vadītāji norādīja daudz faktoru, kas traucē kvalitatīvai darbībai.

Pašvaldības kvalitatīvu darbību traucējošie faktori Latvijā; 2013 (% no pašvaldību skaita)

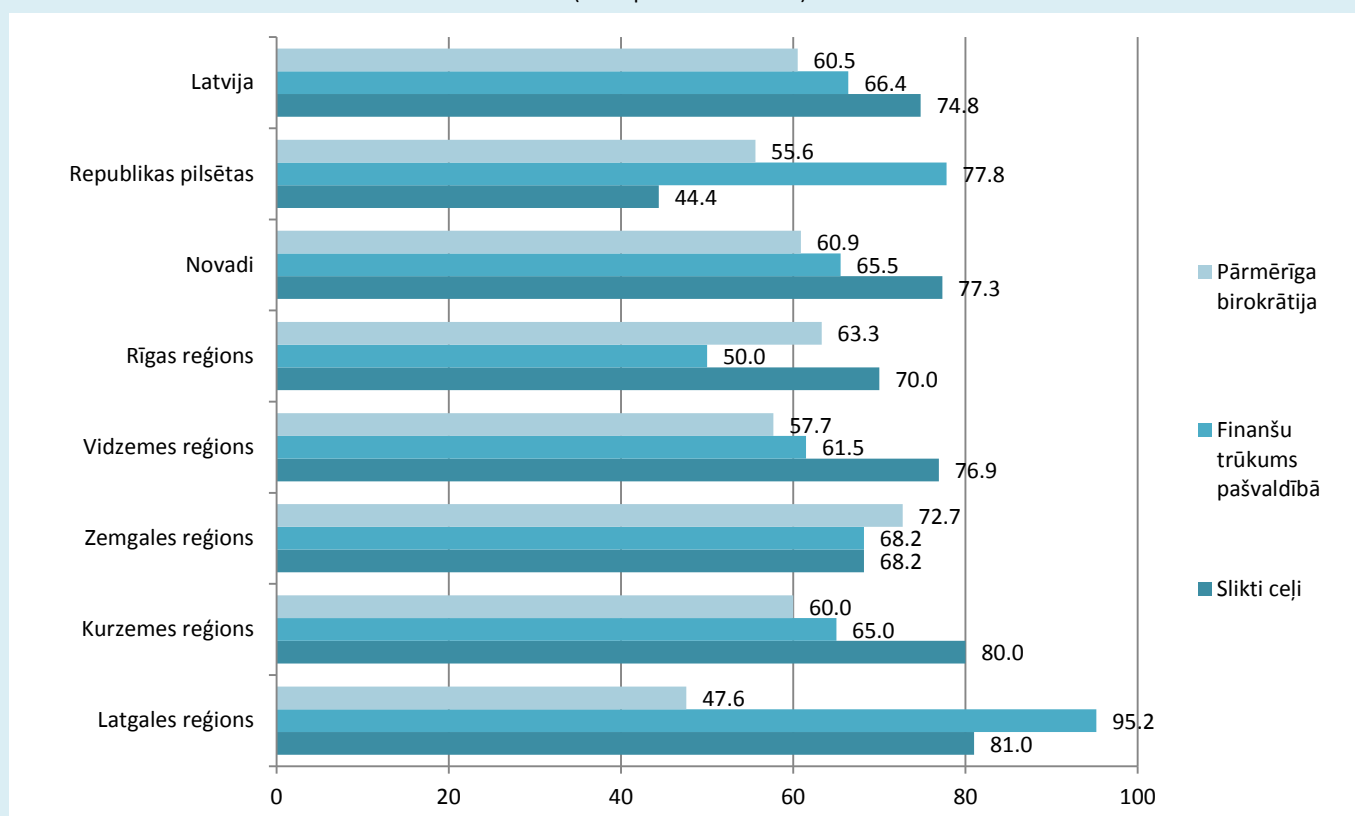

Visi diagrammā ietvertie faktori bija nosaukti kā traucējoši arī iepriekšējo gadu aptaujās, nedaudz mainījies tikai to svarīgums. Iepriekšējo gadu aptaujās visbiežāk kā traucējošo faktoru pašvaldības kvalitatīvai darbībai respondenti atzīmēja pārmērīgu birokrātiju un finanšu trūkumu. 2013.gadā visbiežāk tika atzīmēti slikti ceļi. Otrā vietā traucējošo faktoru sarakstā ieņem finanšu trūkums, kam seko pārmērīga birokrātija un nepilnības normatīvajos aktos.

Starp reģioniem izceļas Latgales reģions, kur gandrīz visas pašvaldības (20 no 21) kā galveno traucēkli pašvaldību kvalitatīvai darbībai norādīja finanšu trūkumu, bet 17 pašvaldības atzīmēja sliktus ceļus. Citos reģionos dominē faktors „slikti ceļi”, un tikai Zemgales reģionā vairākums pašvaldību kā traucējošo faktoru norāda pārmērīgu birokrātiju.

Republikas pilsētās par galveno traucējošo faktoru pašvaldību kvalitatīvai darbībai tiek uzskatīts finanšu trūkumu, tas atzīmēts septiņās no deviņām šīs grupas pilsētām. Novados vairāk traucē slikti ceļi, to norādījušas 82 no 110 novadu pašvaldībām.

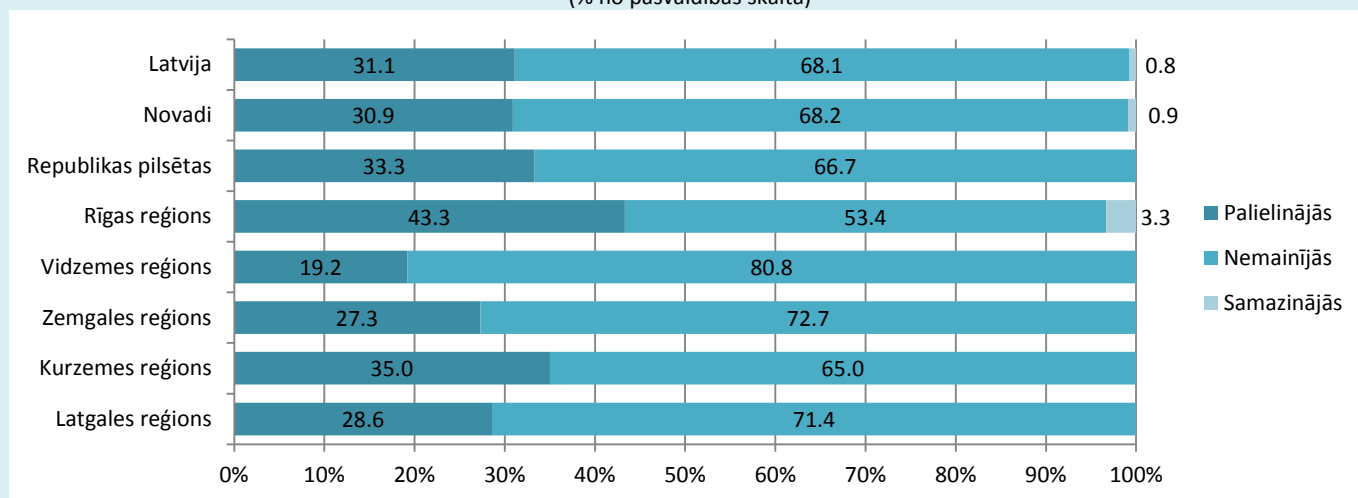
Galvenie traucējošie faktori pašvaldības kvalitatīvai darbībai pašvaldību grupējumos; 2013 (% no pašvaldību skaita)

6. IEDZĪVOTĀJU AKTIVITĀTE

2013.gada aptaujas dati liecina, ka 2012.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 31% pašvaldību palielinājās iedzīvotāju līdzdalība pašvaldības darbībā un lēmumu pieņemšanā. Atbilstu sadalījums pilsētās, novados un pa reģioniem ir līdzīgs. Nedaudz izceļas Rīgas reģions, kur pašvaldības biežāk norāda, ka iedzīvotāju līdzdalība pašvaldības darbībā un lēmumu pieņemšanā ir palielinājusies.

**Iedzīvotāju līdzdalība pašvaldības darbībā un lēmumu pieņemšanā
2012.gadā salīdzinājumā ar 2011.gadu**
(% no pašvaldības skaita)

2013.gadā iedzīvotāju līdzdalību pašvaldības darbībā un lēmumu pieņemšanā 53% pašvaldībās vērtē kā viduvēju, 17% – kā aktīvu, bet 27% – kā pasīvu. Visaktīvāk pašvaldības darbībā un lēmumu pieņemšanā iesaistās Kurzemes reģiona iedzīvotāji (saldo ir +12,5), bet Zemgalē iedzīvotāju aktivitāte ir viszemākā (saldo ir –20,5). Republikas pilsētās iedzīvotāji pašvaldības darbā iesaistās aktīvāk nekā novados.

Iedzīvotāju līdzdalība pašvaldības darbībā un lēmumu pieņemšanā; 2013
(% no pašvaldību skaita)

	Ļoti aktīva	Aktīva	Viduvēja	Pasīva	Ļoti pasīva	Atbilstu saldo
Latvija	2,5	16,8	53,0	26,9	0,8	–3,4
Republikas pilsētas	-	33,3	55,5	11,1	-	+11,1
Novadi	2,7	15,5	52,7	28,1	0,9	–4,6
Novadi ar RAC	-	19,1	52,4	28,6	-	–4,8
Novadi bez RAC	3,4	14,6	52,8	28,1	1,1	–4,5
Rīgas reģions	3,5	31,0	34,5	27,6	3,5	+1,7
Vidzemes reģions	-	15,4	57,7	26,9	-	–5,8
Zemgales reģions	-	-	59,1	40,9	-	-20,5
Kurzemes reģions	10,0	15,0	65,0	10,0	-	+12,5
Latgales reģions	-	19,1	52,4	28,6	-	–4,8

7. PAŠVALDĪBU DARBĪBAS KONFIDENCES RĀDĪTĀJS

Pašvaldību darbības konfidences rādītājs atspoguļo visa novērojamā pašvaldības sektora darbības kopvērtējumu vienā skaitlī. To iegūst kā piecu būtiskāko vērtējumu saldo vidējo lielumu: darbinieku skaita pietiekamība, esošais pašvaldības finansiālais stāvoklis, gaidāmās investīciju izmaiņas tuvākā gada laikā pēc aptaujas, pašvaldības iestāžu un tās komercsabiedrību darbības kvalitātes līmenis un izmaiņas iedzīvotāju līdzdalībā pašvaldību darbībā.

Pašvaldību aptauju dati rāda – sākot no 2007.gada, Latvijā kopumā, kā arī visos plānošanas reģionos pašvaldību konfidences rādītājs bija pozitīvs. Zemākais konfidences rādītājs Latvijā kopumā bija 2009.gadā ekonomikas un finanšu krīzes laikā (+4,5), bet augstāko vērtību (+19,9) tas sasniedza 2012.gadā. 2013.gadā pašvaldību konfidences rādītājs valstī, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājies par 5,6 procentu punktiem.

Pašvaldību konfidences rādītājs; 2007–2013
(vērtējumu saldo, procentu punktos)

	Kopā Latvijā	Rīgas reģions	Vidzemes reģions	Zemgales reģions	Kurzemes reģions	Latgales reģions
2007	+17,6	+22,0	+16,9	+19,8	+18,5	+14,0
2008	+19,3	+23,6	+19,8	+19,3	+17,8	+17,4
2009	+4,5	+11,1	+4,6	+4,4	+5,4	+0,2
2010	+13,8	+18,3	+13,1	+16,4	+16,9	+2,9
2011	+13,2	+20,0	+2,7	+15,9	+14,5	+12,4
2012	+19,8	+25,7	+16,1	+17,3	+20,5	+18,1
2013	+14,2	+21,7	+10,4	+12,3	+21,0	+5,1

METODOLOĢISKI PASKAIDROJUMI

Kopš 2005.gada Latvijas pašvaldību vadītāju aptaujas par darba rezultātiem tiek veiktas regulāri – katra gada februārī. Pirms ATR apsekojuma respondentu skaits pārsniedza 500 (pagasti un sešas republikas pilsētas), bet 2013.gadā bija 119 respondenti, no tiem deviņu republikas pilsētu un 110 novadu pašvaldības. Visās aptaujās ir daudz kopēju jautājumu. Tas dod iespēju veidot laikrindas un izvērtēt ATR rezultātus pašvaldību vadītāju skatījumā visās svarīgākajās pašvaldību darbības jomās. 2013.gada aptaujā tika pievienoti jauni jautājumi – par ieguvumiem un zaudējumiem no novadu izveides Latvijā, kā arī par iespējamajām otrā līmeņa pašvaldību funkcijām.

Aptaujas respondentiem bija jāatbild uz **kvalitatīvajiem jautājumiem** – tie ir jautājumi, uz kuriem atbilde tiek dota nevis skaitliskā formā, bet gan tiek izvēlēts kāds no atbilžu variantiem.

Atbilžu apstrāde pamatojas uz vienkāršu atbilžu saskaitīšanu: cik reizes aptaujā ir atzīmēts katra jautājuma katrs atbildes variants. Tālāk no iegūtajām summām (absolūtajiem skaitļiem) aprēķina relatīvos skaitļus – šajā gadījumā struktūras relatīvos lielumus procentos. Rēķinot relatīvos lielumus, par bāzi izvēlas respondentu skaitu vai atbilžu skaitu (ja kādā jautājumā respondentam ir bijusi iespēja atzīmēt vairākas atbildes). Mazliet sarežģītāks rādītājs ir vērtējumu **saldo**, kas dod iespēju jautājuma atbildes izteikt vienā skaitlī. To tradicionāli aprēķina ar šādām formulām:

Trīs atbilžu variantu gadījumā: $S = („+”) - („-”)$

Kur: S – atbilžu saldo, procentu punktos

(„+”) – pozitīvo atbilžu (piemēram, „augsts”, „palielinājās”) īpatsvars procentos

(„-”) – negatīvo atbilžu (piemēram, „zems”, „samazinājās”) īpatsvars procentos

Piecu atbilžu variantu gadījumā: $S = („++”) + 0,5*(„+”) - 0,5*(„-”) - („--”)$

Kur: S – atbilžu saldo, procentu punktos

(„++”) – pozitīvo atbilžu (piemēram, „ļoti labs”, „pilnīgi pietiekami”) īpatsvars procentos

(„+”) – daļēji pozitīvo atbilžu (piemēram, „labs”, „drīzāk pietiekami”) īpatsvars procentos

(„--”) – negatīvo atbilžu (piemēram, „ļoti slikts”, „pilnīgi nepietiekami”) īpatsvars procentos

(„-”) – daļēji negatīvo atbilžu (piemēram, „slikts”, „drīzāk nepietiekami”) īpatsvars procentos

Neitrālās atbildes un neatbildētību (procentos) abos gadījumos neņem vērā.

Apkopojot aptaujas rezultātus sadalījumā pa teritorijām, veidoti šādi grupējumi:

Pēc teritorijas rakstura:

- republikas pilsētas (9);
- novadi (110).

Pēc lielākas pilsētas klātbūtnes novadā:

- novadi, kuros ir reģionālās nozīmes attīstības centri (RAC) (21);
- novadi, kuros šādu centru nav (89).

Pēc ģeogrāfiskās atrašanās vietas, izmantojot teritorijas plānošanas reģionus:

- Rīgas reģions (30 teritorijas, tai skaitā 2 republikas pilsētas un 28 novadi);
- Vidzemes reģions (26 teritorijas, tai skaitā 1 republikas pilsēta un 25 novadi);
- Zemgales reģions (22 teritorijas, tai skaitā 2 republikas pilsētas un 20 novadi);
- Kurzemes reģions (20 teritorijas, tai skaitā 2 republikas pilsētas un 18 novadi);
- Latgales reģions (21 teritorija, tai skaitā 2 republikas pilsētas un 19 novadi).

Tā kā teritoriju skaits grupās ir atšķirīgs, absolūtie skaitļi sniegs mazāk informācijas, bet labākas salīdzināšanas iespējas dod relatīvie biežumi procentos. Ja nav norādīts citādi, procenti rēķināti, ņemot par bāzi (100%) pašvaldību (respondentu) skaitu katrā grupā, piemēram, reģionā. Dažviet tabulās ievietoti arī iepriekšējo aptauju rezultāti. Tas darīts tajos jautājumos, kuri vairākās aptaujās atkārtojās, tādējādi raksturojot situācijas attīstību. Tā kā uz aptaujas jautājumiem atbildēja tieši pašvaldību vadītāji, tad visi šajā informatīvajā apskatā apkopotie dati atspoguļo situācijas vērtējumu no vadības viedokļa.

Iepriekšējo pašvaldību aptauju rezultāti ir publicēti grāmatās. Šajā informatīvajā apskatā ir publicēti svarīgākie 2013.gada apsekojuma rezultāti. Plašāku informāciju var iegūt CSP Konjunktūras un teritoriālās statistikas daļā.

Informatīvajā apskatā lietoti šādi nosacītie apzīmējumi:

- parādība nav konstatēta.
- ... trūkst datu.